

Vanha Rauma kulttuurises tiäristeykses

Mää oli kirjottamas täsä joku aika sit yht tiätellist juttu, mink otsikko ol, et *African student teacher reflections at the cultural crossroads*, eli kulttuuritte tiäristeyksist Suame, eli täsä tapaukses Rauma ja Afrika välil. Mää itte ajattelle, et kulttuuri o semmost, mitä ihmise tekevä ja tuattava elämässäs -Afrikas, Raumal, ja jokku Porissaki. Ja helppo o arvat, et nyp puhuta afrikkalaisist opiskelijoist ja et ko he afrikkalaise tän Raumal tuliva ja näyttivä iha eri färäsilt ko kaik muu, ja heil o heijä jutui, ni kyl siin jottai törmäykksi tiäristeyksis tule väkistenki. He kertosiva mul, et koulumatkal ol ollu välil tulva, välil mettäpalo ja välil leijona. Siäl Afrikas - ei tääl tiättykä, ko het tuliva Samppusist (ja just vuat enne ko Raumal ol mettäpalo ja tulva, mut ei leijoni). Ja sit he kysysivä, et kui äkki täyty ol vastamyrkky, jos suomalaine käärme pure. Ko jos mampa pääse purema, ni siin o kuulema mul semmone viis sekuntti aika otta troppi. Mää sanosi, et emmää vaa mittä tiäd, ja sit mää huamasi goton, et kyytapleteist joka ikine o just menny vanhaks omas lääkekaapis.

Sit he kysysivä, et misä kaik ova, ko kaduil ei ol kettä. Mä tähä vastama, et kyl ko vappu tlee, ni sit on kyl pal ihmissi, et raumlaisist jokku on just sillo suihkulähtes tai ganalis tai jossa ilkimolki uimas, ja voi siäl ol joku porilainenki. Kattoma vaa, jos kiinnosta, mitä kulttuur oikke o. Ja viäl me taivastelti sitäki, et saunassaka ei ol vaattei kellä, ja et miäs o hiaklaatiko reunal, ko frouv o töis tai opiskelemas. Eikä he mittä helpol sitä uskonukka, ni mää pyysi Sempu käytävält pari opiskelija todistama, et kyl asja o just näi. Ja nii se oliki.

Mää itte en ihmettel yhtä sitä uimist, ko kyl Turus kans pääse ilma liikuntaseteli uiman kaupungil ain, ko joku suuremp voitto o tullu. Mut sitä mää ihmettelen kovast, et ne afrikkalaise o löytän Raumal kaupungil ja kottis. Mä en ossa men mihenkä ko en ol täält kotosi. Ko mää kysy, et misä o Meriristi, ni mul sanota, et tiädäksä Luateisväylä. No en tiä, Koillisväylä mää kyl muista, mut se o jossa pohjosnaval. Ja sit sanota, et älä sit vaa men sin Rauma maalaiskunna vanhan kaupungitalo suunta, ko se ei ol siälppäi ollenkka. Ja mens siit entise nii sanotu Holran talo ohi, misä enne ol kemikalio. Ja täsä vaihes neuvoja ympäril on kyl tiätäväise näköst porukka, ko kaik nyäkkä ja muista tarkalles, et mitä he o siält kemicaliost ostanu. Sit he jatkava, et kyl sää vois men kans siit mis enne ol Keula. Sit ko sää oles menny sen ensmäise vanhan Tepoili risteykse ohi, ni olla jo lähel. Ei siit viäl käännyt, ko siit toisest vanhan Tepoili risteyksest. Ja nii meil o kaikil tullu iha selväks, et mihe mennä, paitti mul.

Mää kyl ajatteli, et mää joskus viäl piirrä iha Vanha Rauman karta, misä nämä kaik muistomerki ja kulttuurise tiäristeykse ova. Et jos tarttis jottan tiätellist ja akateemist päätel kulttuurist, ni tervetulo vaa Raumal, kyl me neuvota.

Mut tämä ei loppun tähä. Kerran tul yks herrapualine afrikkalaine Mäel, ja häne yämusta silmä loistiva, ko hän kertos, et ol eksyny karaokeparihi laulama. Mä miättisi jo, et mitä siäl sit on tapahtun, ko tätä mul kerrota. No hän ol siäl yän kähmys laulan kaunil äänelläs jonku Elviksen kappale. Ja piäne hiljaisuude jälkken koko paari ihmise oliva nousse seisoma ja taputtama. Ja yhtäkkiä mä en osannukka ajatel mittä muut raumalaisist ja kulttuurieroist, ko VAU.

Brita Somerkoski, OKL:n erikoistutkija

PS. Nortamoseural ja kiälipoliiseil: Tämä kiäli o opittu suullisemp perimätiaton, kummallises porukas Vanha Rauma tiäristeyksis ja yäl.